

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет культури і мистецтв
Кафедра культурології

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

СУЧАСНІ АРТ-ПРАКТИКИ

підготовки магістра
спеціальності 034 Культурологія
освітньо-наукової програми «Культурологія»

Силабус навчальної дисципліни «СУЧАСНІ АРТ-ПРАКТИКИ» підготовки магістра культурології (другий освітній рівень), галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 034 Культурологія, за освітньо-науковою програмою «Культурологія».

Розробник: Головей Вікторія Юріївна, професор кафедри культурології, професор, доктор філософських наук

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

Пригода_Донець Т. М.

Силабус
кафедри культурології

освітнього компонента затверджено на засіданні

протокол № 1 від «28» серпня 2023 р.

Завідувач кафедри

Столярчук Н. М.

I. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна / заочна форма навчання	Галузь знань: 03 Гуманітарні науки Спеціальність: 034 Культурологія Освітня програма: Культурологія Освітній рівень: магістр	Нормативна
Кількість годин / кредитів 120/4		Рік навчання – 1 курс
		Семестр - 2 семестр
		Лекції – 20 год.
ІНДЗ: є		Практичні (семінарські) – 16 год.
		Самостійна робота - 76 год.
		Консультації - 8 год.
Мова навчання	українська	

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові: Головей Вікторія Юріївна

Науковий ступінь: доктор філософських наук

Вчене звання: професор

Посада: професор кафедри культурології,

Контактна інформація: моб. тел. 067 3343073,

ел. адреса: V_golovey@ukr.net

Дні занять : лютий-червень 2024 р.

Розклад занять : <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу

Програма навчальної дисципліни «Сучасні арт-практики» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів спеціальності «Культурологія». Передбачається аналіз передумов та факторів трансформацій художньої культури в другій половині ХХ – на початку ХХІ століття, вивчення і систематизація сучасних арт-практик та форм візуальної художньої комунікації, осмислення їх ролі та функцій у сучасній культурі. Вивчення дисципліни сприятиме виробленню умінь та навичок культурологічного аналізу сучасних арт-практик, поглибленню філософсько-культурологічного розуміння візуальної культури як важливого фактору розвитку соціокультурних процесів та формування особистості в умовах інформаційного суспільства. Перший змістовний модуль курсу присвячений

розгляду соціокультурних передумов «іконічного повороту» в культурі та становлення «нової візуальності». В другому змістовному модулі висвітлюються типологія та особливості сучасних арт-практик.

2. Пререквізити

Вивчення курсу передбачає використання знань, набутих із таких навчальних дисциплін як «Аналітика культури», «Естетика», «Сучасна культура», «Медіакультура» тощо.

3. Мета і завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Сучасні арт-практики» є вивчення і систематизація сучасних арт-практик та форм візуальної художньої комунікації, осмислення їх ролі та функцій у сучасній культурі. Основними завданнями вивчення дисципліни є вироблення умінь та навичок культурологічного аналізу сучасних арт-практик, поглиблення філософсько-культурологічного розуміння візуальної культури як важливого фактору розвитку інформаційного суспільства та формування нового типу особистості.

4. Результати навчання (компетентності)

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент набуває *загальні компетентності*:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 6. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 8. Здатність розробляти та управляти проектами.

Фахові (спеціальні) компетентності:

ФК 1. Усвідомлення взаємозв'язку культурних текстів та контекстів.

ФК 6. Здатність критично осмислювати історичні здобутки та новітні досягнення культури.

ФК 7. Здатність професійно діагностувати, прогнозувати, проектувати й моделювати культурний розвиток різних культурних регіонів, художньої та візуальної культури.

ФК 10. Здатність здійснювати експертизу культурних об'єктів та культурних процесів, їх критичний аналіз із застосуванням сучасних методів культурології.

ФК14. Здатність професійно визначати стратегічні напрямки та пріоритети культурної політики Волині, Луцька, їхні креативні та проектні ресурси з урахуванням регіональної специфіки та перспектив культурного розвитку та соціальної ефективності.

Програмні результати навчання

ПРН 1. Розуміти специфіку та особливості реалізації культурних ідей, образів, та смислів, а також критично оцінювати можливості їхньої інтерпретації для розв'язання суспільно-значимих проблем.

ПРН 2. Аналізувати текстові та візуальні джерела інформації щодо культурних явищ та процесів, верифікувати інформацію у відповідності до професійних задач.

ПРН 12. Здійснювати експертну оцінку культурних творів, послуг та благ, культурних практик, культурно-мистецьких та дозвіллевих проєктів.

По завершенню вивчення курсу студент має

- розуміти зміст концепту «іконічного повороту» в культурі та особливості «нової візуальності»;
- вміти аналізувати науково-технічні та соціокультурні фактори становлення нової візуальності;
- знати специфіку сучасних арт-практик та їх типологію;
- визначати формальні та змістовні особливості сучасних різновидів візуальної художньої комунікації;
- знати форми застосування сучасних інформаційних технологій в мистецькій творчості та в процесах презентації й експонування мистецтва;
- розуміти зміст понять «медіамистецтво», «екранні мистецтва», «аудіовізуальні мистецтва», «діджиталізація»;
- розуміти семантику медіа-зображень, адекватно сприймати їх естетичні якості;
- володіти доступними практичними навичками інтерпретації перформативних арт-практик та творів аудіовізуального мистецтва.

5. Структура навчальної дисципліни.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	Усього	у тому числі					*Форма контр./ Бали
		Лекц.	Практ. (Семін).	Лаб.	Конс	Сам ост роб.	
Змістовий модуль 1. Соціокультурні передумови становлення сучасних арт-практик							
Тема 1. Іконічний поворот в культурі, поняття «нової візуальності»	13	2	2			9	ДС/4

Тема 2. Нові інформаційні технології та технічні можливості сучасного мистецтва.	14	2	2		2	9	РМГ/4
Тема 3. Медіамистецтво: структура та типологія	13	2	2		2	9	РМГ/4
Тема 4. Становлення нової художньої парадигми в епоху постмодерну	14	2	2			9	Р/4
Модульна контрольна робота							МКР/30
Разом за змістовим модулем 1	54	8	8		4	36	46
Змістовий модуль 2. Сучасні візуальні арт-практики: типологія та особливості							
Тема 5. Багатоманітність художніх практик перформансу.	16	4	2			8	ДС/4
Тема 6. Мистецтво інсталяції Інвайронмент та ленд-арт.	17	2	2		1	8	ДС/4
Тема 7. Різноманітність концептуальних і технічних стратегій відеоарту.	16	2	2		1	8	Р/4
Тема 8. Нові художні якості дигітальної фотографії.	17	2			1	8	РМГ/2
Тема 9. Комп'ютерні мистецтва.		2	2		1	8	РМГ/2
Модульна контрольна робота							МКР/30
Разом за змістовим модулем 2	66	12	8		4	40	46
Індивідуальне завдання							ІНДЗ/8
Усього годин	120	20	16		8	76	100

*Форма контролю: ДС – дискусія, ІНДЗ – індивідуальне завдання у формі комп'ютерної презентації, РМГ – робота в малих групах, МКР– модульна контрольна робота, Р – реферат, або ж аналітичне есе.

6. Завдання для самостійного опрацювання.

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Нові інформаційні технології та технічні можливості сучасного мистецтва.	10
2	Просторово-часові параметри відео- і кіноінсталяцій.	10
3	Дигітальна фотографія як пріоритетна складова сучасного медіамистецтва.	10
4	Медіамистецтво у виставкових галереях та музеях.	10
5	Сучасні анімаційні технології.	10
6	Комп'ютерні мистецтва: експерименти з віртуальною реальністю.	10
7	Сучасний відеоарт: специфіка презентації та сприйняття рухомого образу	8
8	Перформанс, хепенінг, акціонізм: спільне та відмінне	8
	Разом	76

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо студента. Відвідування занять студентами є обов'язковими, допускаються пропуски занять з поважних причин (хвороба студента, сімейні обставини тощо).

Теми пропущених занять повинні бути відпрацьовані студентом самостійно і здані викладачу у вигляді індивідуальних завдань. Якщо студент має вагомні причини, що не дозволяють йому систематично відвідувати заняття, він може перейти на вільний графік з дозволу декана факультету.

Політика щодо академічної доброчесності. Підготовані студентом індивідуальні завдання (*проблемні завдання, реферати, творчі роботи, есе*) мають продемонструвати поглиблене вивчення джерел, змістовність і глибину

розкриття теми, творчий підхід і самостійність мислення, оригінальність висновків. За потреби студент може отримати консультацію у викладача у позааудиторний час. Студенти мають дотримуватись етичних норм академічної доброчесності та не допускати обману й академічного плагіату. Під академічним плагіатом розуміється оприлюднення (частково або повністю) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без відповідного посилання (цитування). подання робіт, які є не вашими особистими розробками, копіювання чужих ідей без відповідного цитування.

Політика щодо дедлайнів (крайній термін) та перескладання.

Диференційований залік проводиться в терміни, визначені деканатом у 1-му семестрі. Студентам, що не з'явилися на диференційований залік з поважних причин дозволяється перескладання в інший термін, встановлений деканатом. Третя й остання спроба складання заліку відбувається за присутності комісії з трьох викладачів, яких визначає деканат, включаючи викладача, який викладав дисципліну.

Методи та засоби діагностики успішності навчання

Поточний контроль, завданням якого є перевірка студентами вивченого матеріалу, визначення ступеня його засвоєння, вироблення навчальних та дослідницьких навичок, формування вміння самостійної роботи з філософськими текстами та спроможності їх осмислення і інтерпретації; а також вироблення навичок письмової та усної самопрезентації.

Поточний контроль здійснюється за такими напрямками:

- ✓ контроль за систематичністю та активністю роботи на семінарських заняттях (усне та письмове опитування);
- ✓ контроль за виконанням завдань для самостійного опрацювання поза рамками аудиторних занять (індивідуальні співбесіди);
- ✓ контроль за рівнем засвоєння та творчого опрацювання у вигляді контрольних завдань;
- ✓ контроль за виконанням індивідуального навчально-дослідного завдання для самостійного опрацювання поза рамками аудиторних занять.

Модульний контроль здійснюється у формі написання контрольних робіт. На модульну контрольну роботу виносяться питання, розглянуті під час вивчення змістового модуля на лекціях, семінарах і самостійно.

***Максимальна кількість балів,
яку може отримати студент за види навчальних робіт:***

Семінарські заняття – (за роботу на одному занятті – 4 бали; у тому числі – відповідь на питання – 3 бали, доповнення – 1 бал) – 32 бали;
індивідуальне навчально-дослідне завдання – 8 балів;
модульна контрольна робота №1 – 30 балів;
модульна контрольна робота №2 – 30 балів.

Критерії оцінювання:

Семінарських занять:

- змістовність, глибина висвітлення проблеми;
- логічна послідовність викладу матеріалу;
- підкріплення викладу конкретними прикладами;
- власна точка зору на проблему;
- засвоєння категоріального апарату;
- опрацювання джерел з теми заняття;
- вміння зробити висновки, узагальнення;
- активна участь в обговоренні та дискусіях.

Самостійної та індивідуальної роботи (проблемні завдання, реферати, творчі роботи, індивідуальні науково-дослідні завдання):

- поглиблене вивчення джерел,
- опрацювання категоріального апарату;
- актуальність та складність обраної проблеми;
- змістовність, глибина розкриття теми;
- опрацювання літератури: кількісні і якісні параметри;
- творчий підхід, самостійність мислення.

Повне й глибоке змістовне розкриття питань по темі оцінюється 4 балами; достатній рівень розкриття – 3 балами; часткове розкриття – 2 балами; поверхневе й неповне розкриття – 1 балом; якщо зміст теми зовсім не розкрито – 0 балів.

Заохочувальні бали за наукову роботу:

За рішенням кафедри студентам, які брали участь у науково-дослідній роботі – роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій, були учасниками олімпіад, конкурсів тощо можуть нараховуватися додаткові бали: до 10 балів. Участь у роботі наукової конференції – до 5 балів (за отримане призове місце – 10 балів); участь у Всеукраїнській студентській олімпіаді – 5 балів (за отримане призове місце – 10 балів); наукова публікація: тези – 5 балів, стаття – до 10 балів.

V. Підсумковий контроль

Формою підсумкового семестрового контролю є екзамен. Метою екзамену є контроль сформованості професійних компетентностей, необхідних для виконання професійних обов'язків. Якщо сума балів за поточні оцінки, презентації та власний проєкт становить не менше 75 балів, то за згодою студента вона може зарахуватися як підсумкова оцінка з дисципліни. У протилежному випадку, або за бажанням підвищити рейтинг, студент складає екзамен. При цьому бали, набрані за результатами модульних контрольних робіт, анулюються. Екзамен складається в усній формі. Студенти в довільному порядку отримують екзаменаційний білет, у якому сформульовано 2 питання і дають відповіді на питання білету. Повна відповідь

на одне питання білету оцінюється максимально в 30 балів.

Критерії оцінювання відповіді на питання екзаменаційного білету:

Повна правильна відповідь – 27-30 балів;

Неповна правильна відповідь – 22-26 балів;

Відповідь частково правильна – 18-21 балів;

Відповідь зі значними похибками – 11-17 балів;

Відповідь неправильна – 1-10 балів;

Відповідь відсутня – 0 балів.

Отримані бали за відповіді на питання екзаменаційного білету (макс. 60 балів) додаються до балів, отриманих упродовж поточного семестрового навчання (макс. 40 балів), і так формується підсумкова оцінка з предмету (макс. 100 балів).

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

1. Барт Р. Camera lucida. М: Ad Marginem, 1997.
2. Батаєва, К. Соціальна візуалістика і медіа-візуальність: навч. посіб."Київ: Кондор, 2017.
3. Беньямін В. Мистецький твір у добу своєї технічної відтворюваності. // Беньямін В. Вибране. / Пер. з нім. Львів, 2002. С. 53-97.
4. Бодріяр Ж. Симулякри і симуляція. / Пер. з франц. К., 2004.
5. Бричанський А. Український мультиплікаційний кінематограф як вид мистецтва URL : <http://ir.lib.vntu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/10436/365.pdf?sequence=3>
6. Історія української анімації. URL : <http://ukraine.ui.ua/ua/teatr-kino/istoriya-ukrainskoj-animatsyi>
7. Брюховецька, Ольга. Візуальний поворот у культурі і культурології : [розділ монографії] URL : http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/15232/Briukhovetska_Vizualnyi_povorot_u_kulturi_i_kulturolohii.pdf?sequence=1&isAllowed=y
8. Бурлака В. Фігуративний живопис кінця 1980-х – початку 2000-х років: тенденції розвитку // Сучасне мистецтво. Зб-к Інституту проблем сучасного мистецтва Академії мистецтв України. Вип. I. К., 2004.

9. Головей В. Перфомативні арт-практики в контексті антропології медіа/ В. Ю. Головей // Науковий вісник Східноєвропейського національного ун-ту імені Лесі Українки. Філософські науки. 2017. № 13-14. С. 124–129.
10. Головей В. Соціокультурні передумови становлення відеоарту в контексті розвитку медіатехнологій / В. Ю. Головей, О. Рудь. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. Луцьк : Вежа-Друк, 2019. № 12 (396). С. 48–52.
11. Зонтаг С. Про фотографію. К., 2002.
12. Зубавіна І. Екранна культура : засоби моделювання художньої реальності. К. : Інститут проблем сучасного мистецтва Академії мистецтв України, 2006. 272 с.
13. Меднікова Г.С. Українська і зарубіжна культура ХХ століття. К., 2002.
14. Найдъонов О.. Екранна культура мережевого суспільства: виникнення, зміст, цінності, смисли. *Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії*. 2019. Випуск 23, с. 66-73. http://www.fps-visnyk.lnu.lviv.ua/archive/23_2019/11.pdf
15. Павлова О.Ю. Коли візуальні практики стали медіатизованими. *Українські культурологічні студії*. 2022. № 2(11). С. 67–71.
16. Чміль Г.П. Екранна культура: плюральність проявів. Харків, 2003.
17. Smith, Terry (2010), *What is Contemporary Art?* The University of Chicago Press, Chicago. DOI : 10.7208/chicago/9780226131672.001.0001

Додаткова література:

1. Нарація «зображуване-глядач» у сучасному культурному просторі: монографія / Г. П. Чміль, І. Б. Зубавіна та ін. К.: Інститут культурології НАМ України, 2019. 240 с.
2. Панченко, В., Маслікова, І., Павлова, О. та ін. (2021). Візуальні дослідження в контексті теорії та історії культури: навч. посіб. Київ, ВПЦ "Київський університет", 559.
3. Петрова О. Мистецтвознавчі рефлексії. К., 2004.
4. Сильваши Т. Чистий живопис. *Сучасне візуальне мистецтво*. 2003. № 1. С. 8-10.
5. Шумилович Б. Мистецтво майбутнього. <http://www.ji-magazine.lviv.ua/2021/mystectvo-majbutnjoho.htm> Мистецтво майбутнього
6. Golovei V. Culture, Arts and Media During and Post the Covid-19 Pandemic / Golovei V., Stolarchuk N., Prigoda T. *European Journal of Transformation Studies*, 2020, vol. 8, no. 8, supplement_1, 55–81.
7. *Visual Cultures* / ed. by James Elkins. Bristol : Intellect, 2010. 112 p.

Інтернет-ресурси:

1. **Google Arts & Culture** [Електронний ресурс] Режим доступу : <https://artsandculture.google.com/>
2. Новий спосіб переживання мистецтва та культури. Google Arts & Culture. URL: <https://about.artsandculture.google.com/experience/> (дата звернення: 08. 05. 2021).
3. Art Ukraine [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://artukraine.com.ua/http://pinchukartcentre.org/files/2020/parcommune.pdf>
4. Ольга Сімсон. Цифрове мистецтво, блокчейнізація та NFT: <https://v-art.digital/uk/digital-art-blockchainization-and-nft-legal-analysis/>